

LİSE 2 BİYOLOJİ DERS KİTAPLARI ÜZERİNE ÖĞRENCİ TUTUMLARININ ANALİZİ

Rıdvan KETE, Nazan ACAR

Dokuz Eylül Üniversitesi, Buca Eğitim Fakültesi, Biyoloji Ana Bilim Dalı, Buca, İzmir.

Özet

Eğitim kurumlarında öğrenme-öğretme süreci hazırlanan programlarla planlanmış süreçtir. Araştırmalarda Türkiye'deki eğitim kurumlarında temel olan ders araçlarının başında ders kitabı gelmektedir. Ders kitapları öğrenciye bilgi sunması, sorularla pekiştirmesi, şekil, grafik, tablo gibi görsel araçlarla konuyu desteklemesi açısından büyük önem taşımaktadır. Araştırma sürecinde ders kitapları incelendi. Ders kitabı ile ilgili tutum ölçekleri hazırlandı. Bu çalışmada öğrencilerin ders kitaplarına ilişkin tutumlarını belirleyen likert tipi geçerliliği olan ve güvenilir bir ölçek geliştirildi. İzmir'de 310 öğrenciye, ölçek uygulandı. Ölçek 11 olumlu, 9 olumsuz, 20 maddelik ve güvenilirlik α : 0.971'dir. Veriler SPSS 11 programında değerlendirilmiştir. Bu çalışmada, öğrenci tutumlarının sonuçlarına göre kitapların öğrenmede kalıcı bilgi oluşturmaya yönelik olması gerçeği görülmektedir.

Anahtar Sözcükler: Biyoloji, Ders kitabı, İstatistik, Öğrenci tutumları.

THE ANALYSIS OF THE STUDENT ATTITUDES ON THE BIOLOGY LYCEE 2 COURSE BOOK

Abstract

Learning-teaching in national education associations is a process planned with prepared programs. According to the researches, books are the main sources for lessons in education associations in Turkey. Books for lessons are very important, because of giving information, intensifying information with questions, maintaining the topic with visual materials like pictures, graphs. But existing books have to be appraised and books which have the speciality of being the main materials for lessons have to be chosen. This study was to develop valid and reliable likert type scale to measure the students' attitude toward of biology books. The reliable for the whole scale was found to be 0.971. The collected data was gathered using and evaluated by SPSS 11 program of this likert type scale. During the research, books being used for education are examined and measures for attitudes are scale. Scale question was applied to 310 students in İzmir. In this scale there are 20 items, 11 of which are positive and 9 of which are negative. In this research, according to the result of student's attitude, it is understood the fact that the books are aiming at paving the way for permanent information.

Key Words: Biology, Lesson books, Statistics, Attitudes of students.

1. Giriş

Milli Eğitim kurumlarında öğrenme-öğretme, programlarla ortaya konulan niteliklerin bireye kazandırılmasıdır. Bu süreçte, içeriğin sırası, strateji, yöntem, araç-gereçler, ortam, öğrenci, öğretmen, öğretim hizmetinin niteliği gibi değişkenlerin organize edilmesi söz konusudur (1).

Eğitimin temel elemanı olan öğretmenlerin görevi; yaşantı ürünü kalıcı davranış değişikliği “öğrenme”, öğrenmeyi sağlama ve rehberlik etmeyi sağlamaktır (2). Öğretim sırasında öğrencilerin neleri öğreneceği ve öğretmenlerin neleri öğreteceği Tebliğler Dergisinde yayınlanan (3) lise biyoloji ders programlarıyla belirlenmiştir. Eğitim-öğretim sürecinde sınıf içi etkinliklerde önemli ölçüde kaynak olan ders kitapları, öğretmenlere, dersin amaçları, uygulanacak testler, öğretim stratejileri, ödevler gibi etkinliklerde de yardımcı olabilmektedir (4). Bir kitabın ders kitabı olabilmesi için ilgili dersin programıyla örtüşmüş olması gerekmektedir (5). Bunun için programın hedef ve davranışlarının gerektirdiği strateji, yöntem ve teknikleri uygulamaya uygun bir araç olarak kitaplar, aynı zamanda temel ders araçları olarak ön plana çıkmaktadır Dünyanın değişik ülkelerinde yapılan araştırmalarda ders kitaplarının hala başlıca ders materyali olduğu belirtilmektedir. A.B.D’ de ders kitapları sınıftaki zamanlarının %70-95 (6), Türkiye’de 7 ildeki araştırmada %72 ile ders kitabı en çok kullanılan materyal olarak görülmektedir (4).

Milli Eğitim Bakanlığı ders kitaplarının hazırlanması, incelenmesi ve değerlendirilmesinde belli hedefler belirlenmiştir (7). Bu hedefler, Bilimsel İçerik, Dil ve Anlatım, Eğitsel Tasarım, Görsel Tasarım ve Ölçme-Değerlendirme gibi nitelikler göz önüne alınmaktadır. Bu konulardaki uzmanlar tarafından kitaplar hazırlanmakta ve düzenlenmektedir.

Ders kitapları programlarda yer alan konularla ilgili bilgileri öğrencilere sunması, pekiştirme, sınava hazırlanmada kullanışlı ve ekonomik bir kaynaktır. Özellikle biyoloji ders saatleri az olduğu için kitabın önemi daha da artmaktadır. Çocuğun gelişmesi, eğitim ve karakterinin şekillenmesinde temel bir eğitim aracı olan kitaplar, kendini tanıması, biyolojik çevre ilişkisini yeterince kurabilmesi konusunda biyoloji kitaplarının önemi ortaya çıkmaktadır.

Nasıl bir biyoloji ders kitabı en faydalıdır? Birçok ders kitabı içinde en uygunu hangisidir?. Hangi kriterlere göre kitap seçimi yapılmalıdır?. Çeşitli ders kitabı inceleme ile ilgili araştırmaların irdelenmesiyle bu konudaki araştırma problemimiz ortaya çıkmıştır. Bu araştırmanın sonucunda elde edilecek bulgular doğrultusunda daha iyi ve faydalı olacak biyoloji ders kitaplarının belirlenmesini sağlayacak öneriler oluşturulacaktır.

1.1. Araştırmanın Problemi

Türkiye şartlarında eğitim-öğretim sürecinde öğrenci ve öğretmen için en önemli materyal olan ders kitapları olduğu bir gerçektir. Buna göre; lise 2 biyoloji ders kitapları hedef, davranış, içerik, öğrenme-öğretme, kitabın bilimsel içeriği, anlatım hataları, fiziksel yapısı gibi kriterlerle değerlendirilmeli ve kitap seçimi bilinçli yapılmalıdır. Araştırmanın problemini, “lise 2 biyoloji ders kitaplarına karşı öğrenci tutumlarının belirlenmesi” oluşturmuştur.

1.2. Hedef

Eğitim Fakültelerinde okumakta olan öğretmen adaylarının ve mevcut öğretmenlerin öğretmenlik sürecinde ders kitaplarını seçerken hangi kriterlerin kullanılacağı ve öğrencilerin öğretimde verimliliğe etki eden kitaplara karşı tutumlarının açığa çıkarılması sağlanmış olacaktır.

Bu araştırma sonucu öğretmen adaylarımızın ders kitabı kullanımında verimli bir seçim yapabilmesi sağlanmış olacaktır.

2. Yöntem

2.1. Lise 2 Biyoloji Ders Kitaplarına Ait Öğrenci Tutumlarının Ölçülmesi

Bu alt problem çalışmasında okullarda okutulmakta olan lise 2 biyoloji ders kitaplarına ait öğrenci tutumlarını belirlemeye yönelik bir ölçek geliştirildi. Öncelikle, Ders kitaplarının hazırlanması ile ilgili yönetmelik (8) ve ders kitabı inceleme ile ilgili bazı araştırmalar incelendi (9, 10, 11, 12, 13). Bunlara bağlı olarak, Buca Eğitim Fakültesi son sınıf öğrencilerinin konu alanı ders kitabı inceleme derslerinde uzman eğitimcilerin görüşü alınarak 25 maddelik Likert tipi tutum ölçeği oluşturuldu. Bu ölçek İzmir Buca Betontaş Lisesinde 125 öğrenciye uygulandı. Burada elde edilen veriler bilgisayarda SPSS 11 hazır paket programı ile güvenilirlik ve madde analizleri yapıldı. İstatistik çalışmalarında veri analizi el kitabından faydalanılmıştır (14).

Güvenirligi 0.9719 olan tutum ölçeğinin madde toplam korelasyonları 0.50'nin altında olan 5 madde ölçekten çıkarıldı. Tablo 1' de görüldüğü gibi 20 maddelik ölçeğin faktör yükleri 0.515 ile 0.940 arasında değişmektedir. Bu sonuç 20 maddenin, tutum ölçeğinde yer alabilecek nitelikte olduğunu göstermektedir. Böylece oluşan 20 maddelik öğrenci tutum ölçeğinin varimax döngüsü yapılarak 3 alt boyutlu tutum ölçeği meydana geldi. Güvenirligi oluşturulan ölçeğin 11 tanesi olumlu, 9 tanesi olumsuz maddeden oluştu. Ölçekteki olumlu maddelerin seçenekleri sırasıyla 5 den 1 e doğru, olumsuz maddelerin 1 den 5 e doğru puanlanmıştır. Buna göre;

1. Alt ölçek; kitabın yapısına ait öğrenci tutumları 11 maddeden,
2. Alt ölçek; kitabın hayatla ilişkisine ait öğrenci tutumları 6 maddeden,
3. Alt ölçek; kitabın ders çalışmada etkisine ait öğrenci tutumları 3 maddeden oluşmaktadır.

Uzman görüşleri alınarak biyoloji ders kitaplarına ait öğrenci tutum ölçeğinin güvenilirlik ve madde analiz sonuçları tablo 1'de görülmektedir. Ölçeğin genel güvenirligi $\alpha:0.971$ olarak bulunmuştur. Oluşan alt boyutlara göre öğrenci tutumları kitabın yapısına ait 0.937, kitabın hayatla ilişkisine ait 0.841, kitabın ders çalışmaya etkisine ait 0.800 olarak bulunmuştur.

Faktörlerin yapısına göre varyans yüzdeleri 1. alt ölçekte 61.552, 2. alt ölçekte 6.341, 3. alt ölçekte 4.131 ve toplam varyans yüzdeleri 72.025 olarak bulunmuştur Bu sonuç Kline, 1994 e göre 3 faktörün toplam varyansı kabul edilebilir miktar olan %41'in üzerindedir (15).

Çalışmanın ikinci bölümünde, güvenirligi sağlanmış tutum ölçeği Ocak 2004 tarihlerinde uygulama okullarında öğrencilere uygulandı. Uygulama 5 okulda 310 öğrenciye uygulanarak geniş bir veri tabanı oluşturuldu. Araştırmamızda uygulama okullarındaki öğrenci tutumlarına etki edeceği düşünülen cinsiyet, okul gibi değişkenler de tespit edilmeye çalışıldı. Bu analizler yapılırken veri analizi el kitabı (14) temel alınarak değerlendirildi. Bu çalışmada önem arz eden öğrenci tutumlarına ait istatistik yüzdeleri ve grafikleri oluşturuldu.

3. Bulgular

3.1. Lise 2 Ders Kitaplarına Ait Öğrenci Tutum Ölçekleri

Araştırmamızda; öğrencilerin biyoloji ders kitaplarına karşı tutumları incelenirken tek yönlü varyans analizi ile ANOVA test istatistiklerinden yararlandı. Bu analizde

değişkenlerin etkileri incelendi. Analiz yapılırken anlamlılık ilişkileri $p \leq 0.05$ düzeyine göre değerlendirildi.

Tablo 2 de görüldüğü gibi değişkenlerden cinsiyete göre öğrenci tutumları incelendiğinde, 1.alt ölçek olan kitap yapısına ait öğrenci tutumlarından 8., 11., 15. ve 20. maddelerde kız öğrenciler yönünde anlamlılık ifade etmektedir. Bu maddelerde görüldüğü gibi, kız öğrencilerin kitaplarını daha iyi kullandıkları, resim ve deneylerle erkeklere oranla daha çok ilgilendikleri görülmektedir.

2.alt ölçekteki ders kitaplarının hayatla ilişkisini ortaya koyan 2. ve 17 maddelerde kız öğrenciler yönünde anlamlılık göstermesi, çevreyi tanıma ve dersi ÖSS ile ilişkilendirmede daha ilgili olmaları 1.alt ölçekteki ilgileri dolayısıyla daha fazla kendini göstermektedir.

Biyoloji ders kitaplarına karşı öğrenci tutumlarını incelerken farklı okul türlerine göre anlamlılık ilişkisinde, kitabın yapısına ait 1.alt ölçekteki 15. madde de ($p \leq 0.032$) klasik lise öğrencileri kitaptaki deneyleri uyguluyoruz derlerken süper lise öğrencileri kitapları yeterli bulmadıklarını ve daha geniş kapsamlı ders yaptıklarını belirtmektedir.

Kitabın hayatla ilişkisine ait 2 alt ölçekteki bütün maddelerde anlamlılık ortaya çıkmıştır. Kitabın ders çalışmaya etkisine ait tutumlarını ortaya koyan 3. alt ölçekteki 6. madde de örnek sayısının yeterliliğinde süper liseler yönünde anlamlılık ifade etmesi ÖSS ye hazırlanmak için daha çok test sorusu çözmek istediklerini göstermektedir.

Biyoloji ders kitaplarına ait öğrenci tutum ölçeğindeki maddelere göre öğrencilerin tutum yüzdeleri (Tablo 3) ve grafikleri şekil 1 (grafik 1, 2 ve 3) incelendiği zaman:

1. alt ölçekteki kitap yapısı ile ilgili 11. maddeye göre öğrencilerin %65'i kitabın resimlerinin ilgilerini çekmesini istemektedir. 12. maddede %55 ile aynı özelliği destekliyor, fakat klasik liselerde bu oran % 60 olmasına karşılık süper liselerde %47dir. 16. maddede %35 ile bölüm sonu soruları çözümlenebilirken süper liselerde %43, klasik liselerde %27 olarak görülmektedir. Bu sonuç kitabın ölçme sorularında yeterli olmadığını göstermektedir.

2. alt ölçekte kitabın hayatla ilişkisine ait 1. maddede, kitap bilgilerini günlük hayatta uygulayabilme oranı %50, 2. maddedeki canlıları tanıyabilme %82 olmasına karşılık Latince kelimelerden %49 sıkılmaktadırlar (Klasik liselerde %58). 4.maddede konular arası ilişkilendirme oranının %62 olması, düşünce ve yorum yapmaktan çok ezbere eğitim yapıldığını ortaya koymaktadır. 17. maddede %47 ile kitaptaki test sorularının ÖSS sorularına benzemediği belirtilmektedir. 3.alt ölçekteki 7. maddede görüldüğü gibi konu tekrarları süper liselerde %47 öğrenmede pekiştirme üzerinde etkili olurken, klasik liselerde %73 olarak görülmektedir.

4. Sonuç ve Tartışma

Öğretimde ders kitaplarının rolünün çok önemli olduğu bir gerçek olarak görülmektedir. Bununla birlikte öğretim kurumlarında verimliliği arttırmak ve öğrencilerin derse karşı olan tutumlarını da büyük ölçüde ders kitapları etkilemektedir. Kitapların yapılarına ait ilgili öğrenci tutumlarındaki bulgularda görüldüğü gibi, kitabın fiziksel yapısı, yazı puntoları, tabloların düzeni önem taşımaktadır. Öğrenmede kitabın öğrencilerin ilgisini çekmedeki önemine göre, bilgiyi ortaya koyan karşılaştırma, tablo, resim ve soruların kitapta yer alması önem kazanmaktadır.

Lise 2. sınıf Biyoloji ders kitaptaki Latince kavramlar azaltılmalı, Türkçe ve yöresel isimleri birlikte verilmelidir. Böylece öğrencinin bu dersi anlaması kolaylaşacak ve konulara yabancılığı azalacaktır. Bu şekilde tanıma ve kalıcı bilgi oluşturma daha kolay sağlanacaktır.

Biyoloji hayatımızın her anında var olan bir bilim dalıdır. Bu nedenle ders kitaplarındaki konuların günlük yaşamla ilişkilendirilerek anlatılması öğrencinin ilgisini çekecektir. Böylece öğrenilen bilgilerin büyük bir kısmının insan vücudunda ve çevresinde devam eden olaylar olduğu kavratılacaktır.

Konular arası ilişki kurmanın yetersizliği ezbere eğitime dayalı sistemin hakim olduğunu göstermektedir. Bu bağlamda kalıcı bilgi ve ilişkileri ortaya koyan öğretim modellerinin daha çok kullanılması gerekliliği ortaya çıkmaktadır. Öğretimde öğrenci merkezli, laboratuvar uygulamalı, çevrede gözleme dayalı yapılandırmacı öğretim yöntemleri uygulanmalıdır. Böylece MEB ve Üniversite tarafından araştırılan ilgili proje sonuçlarına göre öğrencilere bilgiye ulaşma ve kavram yakalama alışkanlıklarının da kazandırılarak, proje sonuç hedeflerine ulaşılmış olacaktır. Öğretmenlerimizin eğitimi sırasında öğretim yöntemleri, alan öğretimi ve alan materyal geliştirme derslerine daha çok önem verilmelidir.

Kitaptaki konu sonu ölçme sorularında başarı ve deneylerin azlığı süper liselerde önem kazanırken, klasik liselerde zıt görüş ortaya çıkması aynı kitapların farklı okul türleri için uygun olmadığını göstermektedir.

Kitaplarda yer alan konu sonu test soruları, öğrencilerin yorum yeteneğini ölçmekten ziyade bilgileri ne kadar ezberlediğini ölçmektedir. Ders kitaplarında konu sonlarındaki ölçme soruları, öğrencilerin düşünce ve yorum yeteneğini geliştiren karşılaştırma ve sentez niteliğinde olmalı. Orta öğretimi bitiren öğrencilerin en büyük hedefi üniversiteye girebilmektir. Kitaplardaki ölçme-değerlendirme soruları içinde ÖSS Biyoloji soruları niteliğinde örnekler oluşturulması, öğrencilerde önceden soru tiplerine karşı alışkanlıklar ve sempati kazandırılabilir. Böylece ÖSS biyoloji sorularına karşı yatkınlık ve ilgi geliştirilmelidir.

Süper liselerde uygulamalı ders örneklerinin çokluğu, kazanılan bilgilerin günlük hayatta uygulanabilirliğini arttırmaktadır. Bulgulardaki sonuçlara göre süper lise öğrencilerinin hayatla ilişki kurmada daha yatkınlaştıklarını ve kitaplara karşı daha ilgili olduklarını göstermektedir. Bu bütün okullara yaygınlaştırılmalıdır. Biyoloji dersi laboratuvarında yapılacak deneylerle desteklenmeli ve böylece öğrencilerin yaparak, gözlemleyerek öğrenmeleri sağlanmaya çalışılmalıdır. Kitaplardaki deneylerden bazılarının her okulda uygulanması öğrenciler açısından oldukça zor olan kapsamlı deneylerdir. Bu nedenle öğretmenler bu deneylere alternatif deneyler geliştirerek öğrencilerin konuları daha iyi anlamasını sağlamalıdır.

Neticede ders kitapları öğrencilere görsel etkisi yüksek, ilgi çekebilene, okuma isteği oluşturacak, yazı ve resimleriyle orijinal bir kitap yapısına sahip olmalıdır. Ders kitaplarında güncel yenileştirmeler yapılmalı ve öğrenci yaşamları ile ilişkilendirecek nitelikte içerik kazandırılmalı. Ölçme soruları konu ilişkileri ve ÖSS ye hazırlık niteliği de kazandırılmalıdır.

Sonuç olarak görülüyor ki piyasada bulunan ders kitaplarında bazı eksiklikler veya baskı hataları olabilmektedir. Bu nedenle öğretmenlerin bu konuda bilinçli olması önem taşımaktadır. Öğretim yılı başında zümre toplantısı yaparak branş öğretmenleri bir araya

gelmeli, mevcut kitapları belli kriterlere göre değerlendirmeli ve seçim yapmalıdırlar. Öğretmenlerin bu konuda öğrencileri yönlendirmeleri tüm ders yılı boyunca kitap nedeniyle meydana gelebilecek aksaklıkları önemli ölçüde azaltacaktır (Kitap seçimi ile ilgili yapılan zümre toplantılarına bilinçli yaklaşım oluşturulmalıdır).

Çağımızda bilginin ezberlenmesi değil anlamlı bilgilerin oluşturulması önem taşımaktadır. Eğitimde esas olan konuları olduğu gibi öğrencilere aktarmak değil bilgileri öğrencilerin nasıl öğreneceğini saptayarak değişik yöntemler kullanmaktır. Burada eğitim fakültesi mezunu olan genç öğretmenlere büyük görev düşmektedir. Çünkü eğitim fakültelerinde amaç öğrenciyi bilgiyi bulması için yönlendirecek, bireysel farklılıklara önem vererek araç-gereçlerle dersi destekleyecek bilinçli öğretmenler yetiştirmek esas hedeftir.

Kaynaklar

1. Sönmez H., "Öğretmen El Kitabı", Anı Yayıncılık, Ankara, 1999.
2. Erdem M., Akman Y., "Gelişme-Öğrenme-Öğretme", Arkadaş Yayınevi, (271), Ankara, 1998, ISBN: 975-509.058.4
3. MEB, 2485 sayılı Tebliğler Dergisi, Ankara, 1998.
4. Kılıç A.,Seven S., "Konu Alanı Ders Kitabı İncelemesi", Pegem A Yayıncılık, (222), Ankara, 2002, ISBN; 975-6802-90.1
5. Küçükahmet, L., "Konu Alanı Ders Kitabı İnceleme Kılavuzu", Nobel Yayın Dağıtım, (392), Ankara, 2004, ISBN; 975-591-509-5
6. Shannon, P., "Some Subjective Reasons For Teachers' Reliance on Commercial Reading Materials", Reading Teacher, 36, s.884-889, 1982.
7. MEB, "2001 Yılı Başında Milli Eğitim", Milli Eğitim Yay., s.165-171, Ank., 2000.
8. MEB., "Milli Eğitim Bakanlığı Ders Kitapları Yönetmeliği", 2334 sayılı Tebliğler Dergisi, Ankara, 1995.
9. Aycan S., Kaynar Ü., Türkoğuz S., Arı E., "İlköğretimde Kullanılan Fen Bilgisi Ders Kitabı Bazı Kriterlere Göre İncelenmesi", 5. Fen Eğitimi Kongresi-ODTÜ Ankara, 2002.
10. Kabadere T., Bal Ş., "Fen Bilgisi Ders Kitaplarının İncelenmesinde Kriterlerin Belirlenmesi: Analiz ve Önerileri", 5. Fen Eğitimi Kongresi-ODTÜ, Ankara, 2002.
11. Mülâyım, H., Soran, H., Lise 1 Biyoloji Ders Kitapları ve Haftalık Ders Saatleri Hakkında Öğrenci Öğretmen ve Okul Yöneticilerinin Görüş ve Önerileri, Hacettepe Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi, 23, s.185-197. Ankara, 2002.
12. Ünsal, Y., Güneş, B., Bir Kitap İnceleme Çalışması Örneği Olarak MEB İlköğretim 4.Sınıf Fen Bilgisi Ders Kitabına Fizik Konuları Yönünden Eleştirel Bir Bakış, G.Ü. Gazi Eğitim Fakültesi Dergisi, Cilt 22, Sayı 3, s.109-120, Ankara, 2002.
13. Ayçiceği, A., Oktay, A., İlkokul ve Ortaokul Ders kitaplarının Fiziksel Özelliklerini İncelenmesi, M.Ü. Atatürk Eğitim Bilimleri Dergisi, Sayı 8, s. 33-40, İstanbul, 1996.
14. "Büyüköztürk, A., Veri Analizi El Kitabı, Pegem A Yayıncılık Tiç. Ltd. Şt. (179) Ankara, 2002. ISBN; 975.6802.74.X.
15. Kline, P., "An Easy Guide To Factor Analysis." London: Routledge., 1994.

Eklere:**Tablo 1. Lise 2 Biyoloji Ders Kitabı Öğrenci Tutum Ölçeği Analiz Tablosu**

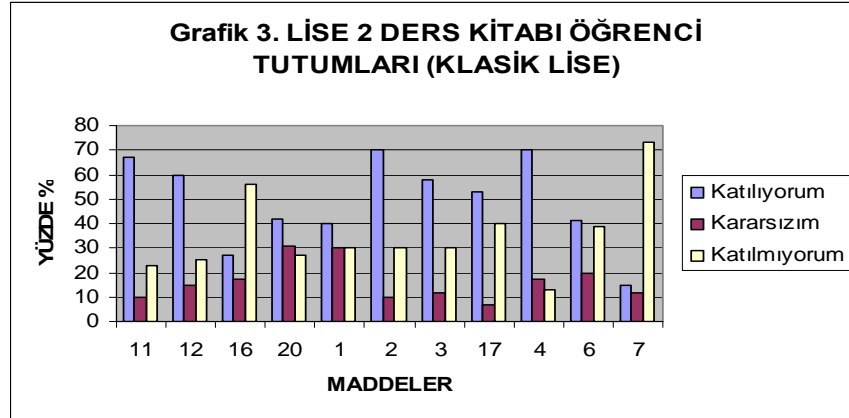
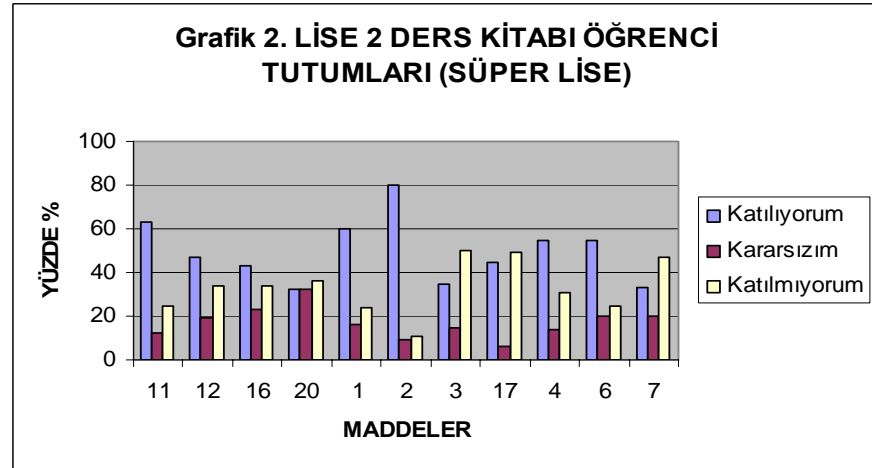
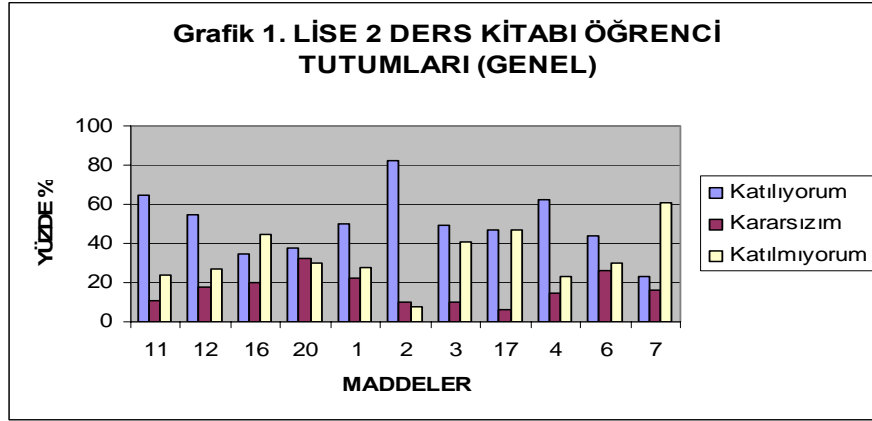
Madde No	Madde Tanımı	Maddetoplam korelasyonu	Faktör yükleri
	1.Alt ölçek Kitabın Yapısına ait tutumları Varyans 61.552, Güvenirlilik ∞ .937		
8	Kitabın cildi kötü olduğu için hemen dağıldı	.546	.733
9	Kitabı görünce incelemek istemiyorum.	.691	.758
10	Kitaptaki konularda birden fazla yazı karakteri kullanıldığı için dikkatimi toplayamıyorum.	.643	.792
11	Ki Kitapta resim ve fotoğraflar ilgimi çekiyor	.772	.873
12	Kitapta daha çok resim ve fotoğraf olsaydı benim için biyoloji dersi daha zevkli olurdu	.756	.866
13	Kitabın kapak resim ve renkleri ilgi çekici değil	.707	.836
14	Konuların başında verilen hazırlık çalışmaları sorular için araştırma yapıyorum	.810	.892
15	Biyoloji dersinde kitaptaki deneyleri yapıyoruz	.797	.891
16	Kitapta ölçme bölümünde verilen soruları düşünerek, yorum yaparak cevaphıyorum.	.868	.923
19	Kitapdaki okuma parçaları dikkatimi çekmiyor	.822	.898
20	Kitabım sayesinde biyolojiye olan ilgim arttı	.890	.940
	2.Alt ölçek Kitabın hayatla ilişkisine ait öğrenci tutumları Varyansı = 6.342, Güvenirlilik ∞ .841		
1	Biyoloji kitabından öğrendiğim bilgileri günlük yaşamımda Kullanabiliyorum	.577	.635
2	Kitaptaki bilgiler sayesinde doğadaki canlıları daha iyi tanıyabiliyorum	.650	.576
3	Kitaptaki latince kelimelerle güncel ilişki kuramıyorum.	.548	.535
4	Bir konuyu öğrendikten sonra eski bilgilerimi kullanamıyorum	.575	.639
17	Kitap test soruları ÖSS sorularına benzemiyor	.864	.926
18	Kitaptaki test soruları konuyu anlayıp anlamadığımı öğrenmek için yeterli sayıdadır	.850	.914
	3.Alt ölçek Kitabın ders çalışmaya etkisine ait öğrenci tutumları Varyansı = 4.131, Güvenirlilik ∞ .800		
5	Kitaptaki bazı genellemeler bilgilerimle çelişiyor	.659	.515
6	Kitapta verilen örnek sayısı yetersiz	.582	.564
7	Konu tekrarları bilgilerimi pekiştirmiyor	.571	.698
	Toplam varyans = 72.025, Güvenirlilik ∞ .971		

Tablo 2. Lise 2 Biyoloji Ders Kitabı Öğrenci Tutumlarının Değişkenlere Göre Anlamlılık İlişkisi

Madde No	Madde Tanımı	Değişkenlerle İlişki	
		Cinsiyete göre p	Okul Türüne göre p
	1. Alt ölçek Kitabın Yapısına ait öğrenci tutumları		
8	Kitabın çildi kötü olduğu için hemen dağıldı.	0.029	0.071
11	Kitapta resim ve fotoğraflar ilgimi çekiyor	0.018	0.056
15	Biyoloji dersinde kitaptaki deneyleri yapıyoruz	0.046	0.032
20	Kitabım sayesinde biyolojiye olan ilğim arttı	0.032	0.094
	2. Alt ölçek Kitabın hayatla ilişkisine ait öğrenci tutumları		
1	Biyoloji kitabından öğrendiğim bilgileri günlük yaşamımda kullanabiliyorum	0.181	0.049
2	Kitaptaki bilgiler sayesinde doğadaki canlıları daha iyi tanıyabiliyorum	0.021	0.047
3	Kitaptaki latince kelimelerle güncel ilişki kuramıyorum	0.233	0.003
4	Bir konuyu öğrendikten sonra eski bilgilerimi kullanamıyorum	0.095	0.041
17	Kitaptaki test soruları ÖSS sorularına benzemiyor	0.024	0.036
18	Kitapta test soruları konuyu anlayıp anlamadığımı öğrenmek için yeterli sayıda değildir.	0.101	0.048
	3. Alt ölçek Kitabın ders çalışmaya etkisine ait öğrenci tutumları		
6	Kitapta verilen örnek sayısı yetersiz	0.097	0.042

Tablo 3. Lise 2 Biyoloji Ders Kitabı Öğrenci Tutumlarının Dağılımları

Madde No	Madde Tanımı	Dağılım		
		Genel Lise n:310	Süper Lise n:167	Klasik Lise n:143
	1. Alt ölçek Kitabın Yapısına ait öğrenci tutumları			
11	Kitapta resim ve fotoğraflar ilgimi çekiyor	65-11-24	63-12-25	67-10-23
12	Kitapta daha çok resim ve fotoğraf olsaydı benim için biyoloji dersi daha zevkli olurdu	55-18-27	47-19-34	60-15-25
15	Biyoloji dersinde kitaptaki deneyleri yapıyoruz	35-23-42	39-24-37	29-22-49
16	Kitapta ölçme bölümünde verilen soruları düşünerek, yorum yaparak cevap verebiliyorum	35-20-45	43-23-34	27-17-56
20	Kitabım sayesinde biyolojiye olan ilgim arttı	38-32-30	32-32-36	42-31-27
	2. Alt ölçek Kitabın hayatla ilişkisine ait öğrenci tutumları			
1	Biyoloji kitabından öğrendiğim bilgileri günlük yaşamımda kullanabiliyorum	50-22-28	60-16-24	40-30-30
2	Kitaptaki bilgiler sayesinde doğadaki canlıları daha iyi tanıyabiliyorum	82-10-8	80-9-11	60-10-30
3	Kitaptaki latince kelimelerle güncel ilişki kuramıyorum	49-10-41	35-15-50	58-12-30
4	Bir konuyu öğrendikten sonra eski bilgilerimi kullanamıyorum	62-15-23	55-14-31	70-17-13
17	Kitapta test soruları ÖSS sorularına benzemiyor	47-6-47	45-6-49	53-7-40
18	Kitaptaki test soruları konuyu anlayıp anlamadığımı öğrenmek için yeterli sayıdadır	23-17-60	20-20-60	27-13-60
	3. Alt ölçek Kitabın ders çalışmaya etkisine ait öğrenci tutumları			
5	Kitaptaki bazı genellemeler eski bilgilerimle çelişiyor	46-23-31	47-28-25	43-29-28
6	Kitapta verilen örnek sayısı yetersiz	44-26-30	55-20-25	41-20-39
7	Konu tekrarları bilgilerimi pekişmiyor	23-16-61	33-20-47	15-12-73

Şekil 1. Biyoloji Ders Kitabı Öğrenci Tutum Yüzdelерinin Karşılaştırılması